

De onderlinge transacties tussen de gemeente en haar OCMW

1. SITUERING

Vanaf het meerjarenplan 2020-2025 maken de gemeente en haar OCMW geïntegreerde beleidsrapporten. In die context heeft het geen zin om nog een gemeentelijke bijdrage aan het OCMW te berekenen en te tonen in de beleidsrapporten. Beide besturen moeten het eens zijn over de te bereiken doelstellingen en de financiële haalbaarheid van hun gezamenlijke beleid.

Die integratie heeft belangrijke gevolgen voor de manier waarop de gemeente en haar OCMW de onderlinge transacties moeten verwerken. Deze nota verduidelijkt hoe de besturen daar in de praktijk moeten mee omgaan. Ze geeft eerst een overzicht van de uitgangspunten van de regelgeving en schetst daarna de concrete gevolgen voor de registraties in de boekhouding, de opmaak van de jaarrekening, het meerjarenplan en de digitale rapportering.

2. UITGANGSPUNTEN

1. De gemeente en haar OCMW vormen **voor BBC samen 1 bestuur** (art. 1, 5° BVR BBC) of rapporteringsentiteit. Ze maken **geïntegreerde beleidsrapporten** (art. 249 DLB).
2. Een geïntegreerde of geconsolideerde rapportering mag **geen dubbeltellingen** bevatten. De gemeente en haar OCMW moeten onderlinge saldi en transacties integraal elimineren bij de opmaak van de schema's van hun beleidsrapporten. De registratie van onderlinge stromen tussen de gemeente en haar OCMW gebeurt omwille van interne informatiebehoefte en mag alleen meegeteld worden voor de opmaak van managementrapportering.
3. Transacties tussen de gemeente en haar OCMW zijn **geen ontvangsten en uitgaven** (art. 1, 17° en 22° BVR BBC).
4. De gemeente en haar OCMW moeten wel alle **onderlinge transacties inschrijven op de algemene rekeningen voor de budgettaire verrichtingen** (art. 7 MB BBC).
5. De gemeente zorgt ervoor dat het **OCMW zijn financiële verplichtingen kan nakomen** (art. 274 DLB).
6. De gemeente en haar OCMW mogen de algemene rekeningen '**6490/9 - toegestane werkingssubsidies**' niet gebruiken voor onderlinge transacties (voetnoot 26 bij het genormaliseerd stelsel van de algemene rekeningen en voetnoot 2 bij het stelsel van de algemene rekeningen voor de budgettaire verrichtingen).
7. Er bestaan **4 soorten dagboeken** (art. 84 tot 88 BVR BBC):
 1. Budgettair(e) dagboek(en) van de verwachte ontvangsten en uitgaven.
 2. Budgettair(e) dagboek(en) van de vastleggingen.
 3. Budgettair(e) dagboek(en) van de aanrekeningen.
 4. Dagboek(en) van de algemene boekhouding.

3. GEVOLGEN VOOR DE BOEKHOUDING

1. **De gemeente moet in haar boekhouding alle transacties met haar OCMW boeken. Het OCMW moet in zijn boekhouding alle transacties boeken met de gemeente die ze bedient.** Dat gebeurt concreet door die onderlinge transacties in te schrijven in de respectievelijke dagboeken van de algemene boekhouding en desgevallend in de budgettaire dagboeken van de aanrekeningen. De boekingsfiche 8051 (transacties tussen gemeente en OCMW) illustreert dat principe.

Als de boeking gebeurt op een algemene rekening (AR) die niet is opgenomen in het rekeningenstelsel van de algemene rekeningen voor de budgettaire verrichtingen, blijft de inschrijving beperkt tot het dagboek van de algemene boekhouding¹.

Als de boeking gebeurt op een AR die is opgenomen in het rekeningenstelsel van de algemene rekeningen voor de budgettaire verrichtingen, moet de boeking ook doorstromen naar de budgettaire boekhouding. In dat geval gebeurt er dus een boeking in het dagboek van de algemene boekhouding en het budgettaire dagboek van de aanrekeningen².

2. Om ervoor te zorgen dat de deelbalansen van de gemeente en het OCMW in evenwicht blijven, moeten de gemeente en haar OCMW alle onderlinge transacties boeken via **de interne rekeningen-courant** (AR 408 en AR 448)³.
3. De gemeente en haar OCMW kunnen **geen onderlinge werkingssubsidies** boeken. Dat is expliciet opgenomen in de voetnoten 26 (bij het genormaliseerd stelsel van de algemene rekeningen) en 2 (bij de algemene rekeningen voor de budgettaire verrichtingen). Dat betekent dat ze geen onderlinge stromen kunnen boeken op de AR 6490/9 (toegestane werkingssubsidies) en de AR 7401/9 (algemene en specifieke werkingssubsidies).
4. De gemeente boekt de **tussenkomst** die ervoor zorgt dat het OCMW zijn financiële verplichtingen kan nakomen op de **AR 6941** (tussenkomst in de financiële verplichtingen van het OCMW door de gemeente). Het OCMW registreert die tussenkomst op de **AR 7941** (tussenkomst in de financiële verplichtingen van het OCMW door de gemeente). De tegenrekening bij die boekingen is telkens de interne rekening-courant. Die boekingen gebeuren in het kader van de **resultaatsverwerking**⁴.
5. Als de gemeente en haar OCMW **prestaties aan elkaar factureren**, moeten ze die volledig boeken op de **AR 6190**⁵ en de **AR 7090** (facturering tussen gemeente en OCMW) en de interne rekeningen-courant⁶.
6. Als de onderlinge transacties tussen een gemeente en haar OCMW betrekking hebben op **activa** (bv. aan- en verkoop van vaste activa of storting en inning van geld) **of passiva** (bv. aflossing van leningen of overdracht van investeringsubsidies), moet de boeking gebeuren via de betrokken actief- of passiefrekeningen en de interne rekeningen-courant⁷.

¹ Ter illustratie, zie boekingsfiche 8051, verrichting 8a en 8b.

² Ter illustratie, zie boekingsfiche 8051, verrichting 1.2.a en 1.2.b.

³ Ter illustratie, zie boekingsfiche 8051, verrichting 2.1.a en 2.2.a.

⁴ Ter illustratie, zie boekingsfiche 8051, verrichting 9.1.a en 9.1.b.

⁵ Uitgezonderd de BTW bij onderlinge facturatie, zie boekingsfiche 8052, verrichting 4b.

⁶ Ter illustratie, zie boekingsfiche 8051, verrichting 6.a en 6.b.

⁷ Ter illustratie, zie boekingsfiche 8051, verrichting 1.2.a en 1.2.b.

4. GEVOLGEN VOOR DE JAARREKENING

De gemeente en haar OCMW mogen de **onderlinge transacties** die ze geboekt hebben **niet opnemen in de schema's van de financiële nota** van hun geconsolideerde jaarrekening⁸, ongeacht op welke algemene rekening de boeking gebeurd is. Dat betekent concreet het volgende:

1. Ze mogen de bedragen op de algemene rekeningen voor **facturatie** tussen gemeente en OCMW (AR 6190 en AR 7090) en voor de **gemeentelijke tussenkomst** voor het OCMW (AR 6941 en AR 7941) niet meetellen voor de opmaak van de doelstellingenrekening (J1), de staat van het financieel evenwicht (J2), het overzicht van de realisatie van de kredieten (J3), de staat van de opbrengsten en kosten (J5) en de schema's van de toelichting over de ontvangsten en uitgaven volgens hun functionele of economische aard (T1 en T2)⁹. Het minimum algemeen rekeningstelsel koppelt die AR niet aan een rubriek van de staat van opbrengsten en kosten en de lijst van de algemene rekeningen voor de budgettaire verrichtingen definieert ze niet als ontvangsten en uitgaven.
2. De **gemeentelijke tussenkomst** die ervoor zorgt dat het OCMW zijn financiële verplichtingen kan nakomen, is alleen zichtbaar in de **mutatiestaat van het netto-actief** (T5, toelichting bij de balans). De rubriek over het gecumuleerd overschot of tekort in dat schema toont onder meer het overschot of het tekort van het boekjaar per budgettaire entiteit (d.w.z. afzonderlijk voor gemeente en OCMW) en de geboekte tussenkomst van de gemeente voor het OCMW.
3. Ook de **onderlinge transacties** die ze geboekt hebben **op andere algemene rekeningen** voor de budgettaire verrichtingen dan die voor de facturatie tussen gemeente en OCMW en de tussenkomst van de gemeente voor het OCMW, mogen ze niet meetellen voor de opmaak van de doelstellingenrekening (J1), de staat van het financieel evenwicht (J2), het overzicht van de realisatie van de kredieten (J3), de staat van de opbrengsten en kosten (J5) en de schema's van de toelichting over de ontvangsten en uitgaven volgens hun functionele of economische aard (T1 en T2), de investeringsprojecten (T3) en de evolutie van de financiële schulden (T4).
4. Ze mogen de saldi van de **interne rekeningen-courant** (AR 408 en AR 448) niet meetellen voor de opmaak van de geconsolideerde balans (J4). Dat blijkt uit het minimum algemeen rekeningstelsel, dat die AR niet koppelt aan een rubriek van de balans.
5. Ook de saldi van eventuele **andere onderlinge vorderingen en schulden** (bv. voor toegestane leningen) mogen ze niet meetellen voor de opmaak van de geconsolideerde balans (J4) en het schema van de toelichting over de evolutie van de financiële schulden (T4).

⁸ De boekingsfiche 8051 illustreert dat door die verrichtingen niet te koppelen aan een onderdeel van de financiële nota (FN) van de jaarrekening.

⁹ Dat principe geldt ook voor de rekeningen voor interne facturatie tussen diensten van dezelfde rechtspersoon (AR 6191/9 en AR 7091/9).

5. GEVOLGEN VOOR HET MEERJARENPLAN

Het financiële doelstellingenplan (M1), de staat van het financieel evenwicht (M2), het overzicht van de kredieten (M3) en de schema's van de toelichting (T1 tot T4) mogen **geen** ramingen bevatten voor **onderlinge transacties** tussen de gemeente en haar OCMW.

Als een gemeente en haar OCMW ervoor kiezen om in de interne budgettaire planning toch ramingen voor bepaalde onderlinge transacties in te schrijven, gebeurt dat alleen omwille van **interne informatiebehoeften**. Die onderlinge stromen mogen alleen tot uitdrukking komen in interne managementrapportering. Besturen mogen ze niet opnemen in de schema's van het meerjarenplan dat de raden vaststellen. Dat betekent concreet het volgende:

1. Ze mogen de bedragen die ze eventueel ramen op de algemene rekeningen voor **facturatie** tussen de gemeente en haar OCMW (AR 6190 en AR 7090) niet meetellen voor de opmaak van het financieel doelstellingenplan (M1), de staat van het financieel evenwicht (M2), het overzicht van de kredieten (M3) en de schema's van de toelichting over de ontvangsten en uitgaven volgens hun functionele of economische aard (T1 en T2).
2. Als ze op de algemene rekeningen voor de **gemeentelijke tussenkomst** voor het OCMW (AR 6941 en AR 7941) ramingen opnemen, mogen ze die niet meetellen voor de opmaak van het financieel doelstellingenplan (M1), de staat van het financieel evenwicht (M2), het overzicht van de kredieten (M3) en de schema's van de toelichting over de ontvangsten en uitgaven volgens hun functionele of economische aard (T1 en T2). Eventuele ramingen die ze aan die algemene rekeningen koppelen, zijn ook niet bepalend voor de tussenkomst die effectief vastgesteld wordt in het kader van de opmaak van de jaarrekening en de resultaatsverwerking daarin.
3. Alle **andere eventuele ramingen** die ze inschrijven voor onderlinge transacties (bv. aan- en verkoop van vaste activa, aflossingen en terugvorderingen van leningen), mogen ze niet meetellen voor de opmaak van het financieel doelstellingenplan (M1), de staat van het financieel evenwicht (M2), het overzicht van de kredieten (M3), de schema's van de toelichting over de ontvangsten en uitgaven volgens hun functionele of economische aard (T1 en T2), de investeringsprojecten (T3) en de evolutie van de financiële schulden (T4).

6. GEVOLGEN VOOR DE DIGITALE RAPPORTERING

De digitale rapportering die de gemeente aan ABB bezorgt, **bevat** de bedragen die de gemeente en het OCMW geregistreerd hebben voor hun **onderlinge transacties**, zoals:

- de facturering tussen de gemeente en haar OCMW (AR 6190 en AR 7090);
- de tussenkomst van de gemeente in de financiële verplichtingen van het OCMW (AR 6941 en AR 7941);
- de saldi van de interne rekeningen-courant (AR 408 en AR 448);
- de bedragen van onderlinge transacties die betrekking hebben op aan- en verkoop van vaste activa, vorderingen en schulden wegens toegestane leningen, aflossingen en terugvorderingen van toegestane leningen, overschrijving van liquide middelen, de overdracht van investeringssubsidies, enz.

Die bedragen zijn ook opgenomen in de data en analysetools die ABB via de website over het lokaal bestuur aanbiedt.

De digitale rapportering mag **geen** transacties bevatten voor **werkingssubsidies** tussen de gemeente en haar OCMW. De bedragen op de AR 6490/9 en de AR 7401/9 (toegestane en ontvangen werkingssubsidies) mogen geen onderlinge stromen tussen de gemeente en haar OCMW bevatten.
